મુઆફ ઔર દર ગુઝર કરના

ઈફાદાત: હઝરત મુફતી અહમદ ખાનપુરી દા.બ.

લીપ્યાન્કર: મવલાના અબ્દુર્રહીમ અબ્દુર્રઉફ નાડા (સુરતી)
કોમ્પોઝીંગ: સલીમ ઈસ્માઈલ રાવત
નાશિર: મકતબા અશરફ, સુરત.

પેશે લફઝ

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم نحمدہٗ ونصلی علی رسولہ الکریم - امابعد.

હઝરત અકદસ મુફતી અહમદ ખાનપુરી દા.બ. કા રીયાઝુસ્સાલીહીન કા મકબૂલ દરસે હદીષ સાલોં સે મસ્જિદે અન્વાર મેં ચલ રહા હે ઔર બહુત સારે હઝરાત કો ઈસ્સે ફાઈદા પહુંચ રહા હે ખુસૂસી તૌર પર હમ જૈસે તલબા કો અલ્લાહ હઝરતે અકદસ કે ફૈઝ સે હમ સબકો મુસ્તફીઝ ફરમાયે. ઈન્હી દરસોં મે સે ઈસ દરસ કી ઈફાદિય્યત કો દેખતે હૂવે અલ્લાહ ને દિલ મે યે બાત ડાલી કે ઈસ્કો શાયે કિયા જાયે મખ્દૂમી વ મુરશીદી સે જબ ઈસ બાત કા ઈઝહાર કિયા તો અલ્હમ્દુલિલ્લાહ હઝરત વાલા નેં મસર્રત કા ઈઝહાર કરતે હૂવે દુવાઓં કે સાથ ઈજાઝત મહરમત ફરમાઈ ફલિલ્લાહિલ હમ્દુ વલહુશ્શુક્રૂ. આપ તમામ હઝરાત સે દુઆ કી દરખ્વાસ્ત હે કે અલ્લાહ ઈસ્કો કબૂલ ફરમાકર આખિરત મેં મગ્ફિરત કા ઝરીયા બનાયે ઔર હઝરત અકદસ કી ઝિયાદા સે ઝિયાદા કદર દાની નસીબ ફરમાયે ઔર હઝરત અકદસ કે સાયે આતિફત કો ખૂબ સિહત ઔર આફિયત કે સાથ બાકી રખ્ખે આમીન.

ખાસ નોંધ ગુજરાતી જાન્નેવાલે હઝરાત કી સહૂલત કે લિયે બાઝ જગાહ ઉર્દુ કે મુશકીલ અલ્ફાઝોં કો બદલ કર ગુજરાતી કે આસાન અલ્ફાઝ લિખે હે. ઈસ લિયે તમામ કારિઈન ઈસ્કો ઉર્દુ અદબ કા રિસાલા ન સમઝે બલ્કે દીન કી બાત કો સમજને ઔર સમજાને કા રિસાલા સમઝે.

ફકત તાલિબે દુઆ
અબ્દુર્રહીમ સુરતી નાડા.

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡم

اَلۡحَمۡدُ لِلّٰہِ نَحۡمَدُہٗ وَنَسۡتَعِیۡنُہٗ وَنَسۡتَغۡفِرُہٗ وَنَعُوۡذُ بِاللّٰہِ مِنۡ شُرُوۡرِ أَنۡفُسِنَا وَمِنۡ وَسَیِّئَاتِ أَعۡمَالِنَا، مَنۡ یَّھۡدِہِ اللّٰہُ فَلَا مُضِلَّ لَہٗ، وَمَنۡ یُّضۡلِلۡہُ فَلَا ھَادِيَ لَہٗ، وَأَشۡھَدُ أَنۡ لَّا إِلٰہَ إِلَّا اللّٰہُ وَحۡدَہٗ لَا شَرِیۡکَ لَہٗ، وَأَشۡھَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبۡدُہٗ وَرَسُوۡلُہٗ، صَلَّی اللّٰہُ عَلَیۡہِ وَعَلٰی آلِہٖ وَأَصۡحَابِہٖ وَبَارِکۡ وَسَلِّمۡ تَسۡلِیۡمًا کَثِیۡرًا کَثِیۡرًا۔ امابعد.

ચશ્મપોશી સે કામ લેના જો લૌગ આપ કે સાથ બદ સુલૂકી કરને વાલે હે ઔર જો મુનાસિબ રવૈયા ઈખ્તિયાર કરના ચાહિયે વયસા રવૈયા ઔર સુલૂક ઈખ્તિયાર કરને કે બજાએ ના મુનાસિબ ઔર ગલત સુલૂક ઈખ્તિયાર કરતે હે ઐસોં સે નઝર ફેર લેના ચશ્મપોશી સે કામ લેના ઉન્કો માફ કર દેના ઔર દર ગુઝર કરના. સબર ઔર તહમ્મુલ કા મતલબ તો યે હે કે ઉસ્કો બરદાશ્ત કર લિયા, અબ આગે કા દરજા યે હે કે આપ ઉસ કે ગલત સુલૂક કા બદલા લે સકતે હે આપ મે ઉસ કી તાકત ભી હે ઔર કોઈ ઐસી સૂરત ભી હે જહાં શરીઅત ને આપ કો ઉસ સે ઈતના બદલા લૈને કી ઈજાઝત દી હે જીતની ઝિયાદતી ઉસને આપકે સાથ કી હે ઉસ કે બાવુજૂદ આપ છોળ દે ઔર ઉસ્કો માફ કર દે તો યે બુલંદ દરજા હે ઈસ સિફત કો ઈખ્તિયાર કરને કી તાકીદ કી ગઈ હે ઈસી સે મુતાલ્લીક કુછ ચીઝેં યહાં પર પૈશ કરતે હે. દરગુઝર કો અપની આદત બનાયે ઔર ભલી બાત કા લૌગોં કો હુકમ દિજિયે ઔર જો લોગ આપકે સાથ જહાલત કા સુલૂક કરે ઉન સે ચશ્મપોશી ઔર એરાઝ કીજીયે, દરગુઝર સે કામલે ઔર માફ કરદે ક્યાં તુમ ઈસ બાત કો પસંદ નહી કરતે કે અલ્લાહ તુમ્હારે ગુનાહો કો માફ કર દે હઝરત અબૂ બકર સિદ્દીક રદી. કા વકિયા હે ઉન્હોને ભી અપની ખાલાઝાદ બહન કે બેટે હઝરત મિસ્તહ બિન અસસા રદી. કા નફકા ઔર ખર્ચ બંદકર દિયા થા જિન્હોને હઝરત આઈશા રદી. પર બોહતાન

વાલે કિસ્સે મેં નાદાની મેં હિસ્સા લિયા ઔર આઇન્દા નફકા ન દૈને કી કસમ ખાઈ થી જિસ પર યે આયત નાઝીલ હૂઈ ઔર જો ગુસ્સે કો પીને વાલે ઔર જો લૌગોં સે દરગુઝર કરને વાલે ઔર માફ કરને વાલે હે અલ્લાહ ઐસે નેકોંકારો કો પસંદ કરતા હે ઔર ઉન સે મુહબ્બત રખતા હે ઔર ફરમાયા જો આદમી સબર સે કામ લે ઔર માફ કર દે તો યે બડે હોસલે ઔર હિંમત કી બાત હે.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કા માફ કરના હદીષ શરીફ મેં હે હઝરત આઈશા રદી. ફરમાતી હે એક મરતબા મૈને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ સે અર્ઝ કિયા કે આપ પર ઉહદ કે દિન સે ભી સખત કોઈ દિન ગુઝરા હે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ઇરશાદ ફરમાયા તુમ્હારી કૌમ કી તરફ સે મુજે બહુત તકલીફેં પહુંચી હે ઔર સબ સે ઝિયાદા સખ્ત તકલીફ જો મુજે ઉન સે પહુંચી હે વો ઉક્બા વાલા દિન થા જિસ વક્ત મેને અબદ યા લીલ ઇબ્ને અબદ કુલાલ કે સામને અપને આપ કો પૈશ કિયા ઔર ઉસ્કો અલ્લાહ પર ઈમાન લાને કી દાવત દી તો ઉસને વો દાવત કબૂલ નહી કી મૈં વહાં સે ઐસી હાલત મેં વાપસ ચલા કે મૈં બડા ગમગીન થા ઉસ ગમ કી હાલત સે મૈને અભી કુછ હી સુકુન ઔર કરાર પાયા થા કે મકામે કર્બ સઆલીબ મેં પહુંચા મૈને અપના સર જબ ઉપર ઉઠાયા તો દેખા કે એક બાદલ સા આયા જિસને મુજ પર સાયા કર લિયા મૈને દેખા કે હઝરત જીબ્રઈલ અલ. હે ઉન્હોને મુજે પુકાર કર કહા કે અપને કૌમ કી જો બાત અલ્લાહ કે સામને પૈશ કી વો ભી અલ્લાહ ને સુની ઔર ઉન્હોને જો જવાબ દિયા વો ભી ઉન્હોને સુના અબ આપકે પાસ પહાડો કે ફરિશ્તે કો ભેજા હે તાકે આપ ઉનકે બારેમેં ફરિશ્તોં કો જો ચાહે હુકમ કરે વો હુકમ બજા લાયેગે બુખારી. ચુનાંચે પહાડો કે ફરિશ્તો ને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ

અલૈહિ વ સલ્લમ કો સલામ કિયા ઔર અર્ઝ કિયા એ મુહંમદ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ આપ કી કૌમ ને આપ કો જો જવાબ દિયા વો અલ્લાહ ને સુના મેં પહાડો કા ફરિશ્તા હૂં મુજે આપકે પાસ ભેજા ગયા હે તાકે આપ ઉનકે બારે મેં જો હુકમ કરે મૈં ઐસા હી કરુંગા ફરમાઈયે આપ ક્યા ચાહતે હે અગર આપ ચાહેં તો આસ પાસ કે ઇન દો પહાડો કો મૈં એક કર દૂં ઔર યહાં વાલે દરમિયાન મેં પીસ જાયે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને જવાબ મેં ફરમાયા નહી બલકે મેં ઉમ્મીદ રખ્તા હૂં કે અલ્લાહ ઉનકી નસલો સે ઐસે લૌગ પૈદા કરેંગે જો ખાલિસ અલ્લાહ કી ઈબાદત કરને વાલે હોંગે ઔર અલ્લાહ કે સાથ કિસી કો શરીક કરને વાલે નહી હોંગે. ગઝવએ ઉહદ મુસલમાનો ઔર કુરૈશ કે કાફિરો કે દરમિયાન સન હિજરી/૩ મેં એક લડાઈ હૂઇ થી મક્કા કે મુશરિકીન લશકર લેકર મદીના મુનશ્વરા પર ચઢાઈ કરને કે લીયે આયે થે ઔર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ મુસલમાનો કો લેકર ઉનકે મુકાબલે કે લિયે મદીના સે બાહર જહાં ઉહદ પહાડ હે તશરીફ લે ગયે થે ઔર વહાં દૌનો લશ્કરો કે દરમિયાન મુકાબલા હૂવા શુરુમેં તો મુસલમાનો કા પલડા ભારી રહા. લૈકીન રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને કુછ લોગો કો એક મખસુસ જગહ પર મુકર્રર કિયા થા ઔર ઉનસે કહા થા ઈસ જગહ કો ન છોડના ચાહે હમ કામયાબ હો યા નાકામ લૈકીન જબ ઉન્હોને મુસલમાનોં કી કામયાબી દેખી તો અપની વો જગહ જહાં ઉનકો હિફાઝત કે લિયે મુકર્રર કિયા થા છોડ દી નતીજા યે હૂવા કે ઈસ લડાઈ મેં આખિર મેં મુસલમાનો કો બહુત ઝિયાદા નુકસાન ઉઠાના પડા ૭૦ સે ઝિયાદા સહાબાએ કિરામ શહીદ હૂએ ખુદ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કો ભી બહુત ઝિયાદા ચોટ અયી આપકા ચેહરા મુબારક ઝખ્મી હો ગયા આપ કે દાંતો

કા કુછ હિસ્સા તૂટ ગયા આપ કો ઔર ભી ઝખમ આયે યે બડા સખત દિન થા હઝરત આઈશા રદી. ને ઈસી કે બારે મેં પૂછા ઈસ સવાલ કે જવાબ મેં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમને વો ઈરશાદ ફરમાયાજો ઉપર ગુઝરા. દેખિયે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે સાથ દાવતે ઈમાન પેશ કરને કે જવાબ મેં કૌમ કી તરફ સે જો નામુનાસિબ સુલૂક કિયા ગયા થા ઉસસે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કી તબિયતે મુબારકા પર બડા અસર હૂવા થા ગમ ઔર તકલીફ કી કેફીયત આપકે ઉપર છાયી હૂઈ થી ઉસ વક્ત અલ્લાહ કી તરફ સે આપકે ઉપર ફરિશ્તા ભેજા ગયા અગર આપ ચાહતે તો કૌમ કી તરફ સે કિયે ગયે ઈસ નામુનાસિબ સુલૂક કા બદલા લે સકતે થે ફરિશ્તે ને અલ્લાહ કે હુકમ સે યે બાત પેશ કી થી કે અગર આપ ચાહે તો ઉન લોગો કો દો પહાડો કે દરમિયાન પીસ કર રાખ દૂં લૈકીન રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને માફી ઔર દરગુઝર સે કામ લિયા ઔર યે ઉમ્મીદ ઝાહિર કી કે અગર યે ઈમાન ન લાયે તો ઉનકી નસલો સે અલ્લાહ ઐસે લોગો કો પેદા કરેંગે જો ઈમાન લાએંગે ઔર ખાલિસ અલ્લાહ હી કી ઈબાદત કરેંગે. અલ્લામા નવ્વી રહ. રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કા યે અમલ પેશ કરકે હંમે યે સબક દેના ચાહતે હે કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે સાથ ઈતના ઝિયાદા તકલીફ પહુંચાને ઔર બદઅખ્લાકી કા સુલૂક કિયા ગયા ઉસકે બાવુજૂદ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને માફી વ દરગુઝર ઔર ચશમપોશી સે કામ લિયા હાલાં કે અલ્લાહ કી તરફ સે ફરિશ્તા ભેજો ગયે થે અગર આપ ચાહતે તો વહાંસે ભી મનઝૂરી મિલ ચુકીથી લૈકીન રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને માફ કર દિયા યહી તરીકા હે જો હમેં ઈખ્તિયાર કરના ચાહીયે. હઝરત આઈશા રદી. કી

રિવાયત હે કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને કભી કિસી કો અપને હાથ સે નહી મારા ન કિસી ઔરત કો ન નૌકર ઔર ગુલામ કો અલબત્તા અગર અલ્લાહ કે રાસ્તે મે અગર આપ જિહાદ મેં શરીક હોતે ઉસ વક્ત દુશ્મનો કે મુકાબલે મેં કોઈ બાત હોતી ઔર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે સાથ કોઈ બદ સુલૂકી કી ગઈ આપ કો કિસી ને તકલીફ઼ પોહચાઈ તો આપ ને કભી ઉસસે બદલા નહી લિયા અલબત્તા અલ્લાહ કી મના કી હૂઈ ચીઝોં મેં સે કિસી ચીઝ કા અગર કોઈ આદમી ઈરતિકાબ કરતા અલ્લાહ કી મુકર્રર કી હુઈ હુદૂદ કો તોડતા તો ઉસ પર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ નારાઝ હો કર ઉસસે બદલા લેતે થે. હુદૂદ તો અલ્લાહ કા હક હે મસલન કિસી ને ઝીના કા ઈરતીકાબ કિયા ઔર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે સામને વો મામલા પેશ હૂવા ઔર ઝીના સાબિત હો ગયા તો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ માફ઼ નહી કરતે થે કયૂં કે શરીઅત કા હુકમ યેહે કે જબ વક્ત કે હાકીમ કે પાસ કોઈ ઐસા જુરમ આ જાયે જિસ પર અલ્લાહ કી તરફ઼ સે સઝા તૈય કી ગઈ હે તો હાકીમ ઉસ્કો માફ઼ નહી કર સકતા ઈસ લિયે કેયે તો અલ્લાહ કા મામલા હે ઉસ્કો માફ઼ કરને કા હાકીમ કો ઈખ્તિયાર નહી હે.

યહી બરાબરી હે હદીષ મેં આતા હે કે કબીલાએ મખ્ઝૂમ કી એક ઔરત ફ઼ાતિમા મખ્ઝુમીયા થી બનું મખઝૂમ કુરૈશ કા બડા ઊંચા કબીલા સમજા જાતા થા અબૂ જહલ ભી ઉસી કાબિલે સે તઅલ્લુક રખતા થા ફ઼તહે મક્કા કે મૌકા પર ઉસને ચોરી કી તો કબીલા વાલે ગભરા ગયે કે ચોરી સાબિત હો ગઈ હે અબ હાથ કાટા જાયેગા ઔર પુરે કબીલે કી બદનામી હોગી ઈસ લિયે લૌગ આપસ મેં બાત કરને લાગે કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ સે બાત કી જાએ કે દરગુઝર સે કામ લીજિયે લૈકીન

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ સે જાકર કૌન કહે લોગોં ને કહા કે હઝરત ઉસામા બિન ઝૈદ રદી. કો તૈયાર કરો કયૂં કે હઝરત ઝૈદ બિન હારિસા રદી. રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે મુંહ બોલે બેટે થે ઔર હઝરત ઉસામા ઉનહી કે બેટે થે યે ભી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે બડે લાડલે થે ઈસ લીયે લોગો ને કહા કે અગર યે જાકર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ સે કહેંગે તો હો સકતા હે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કુછ છોડ છાડ દે. ચુનાંચે સબ લૌગો ને ઉનસે કહા ઔર યે ઉન સબકે કેહને પર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે પાસ પહુંચે ઔર અર્ઝ કિયા તો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ સખ્ત નારાઝ હૂએ ઔર હઝરત ઉસામા સે ફરમાયા અલ્લાહ કી મુકર્રર કી હૂઇ સઝા ઓમેં સે એક સઝા કે બારે મેં તુમ શિફારિશ લેકર આયે હો અગલી કૌમે ઈસી પર તો હલાક હૂઈ હે કે ઉનમે સે જબ કોઈ નીચલે દરજે કા આદમી કોઈ કુસૂર કરતા તો જો સઝા મુકર્રર હોતી વો ઉસ્કો દી જાતી ઔર ઉંચે ખાનદાન કા આદમી અગર વહી કુસૂર કરતા તો ઉસે છોડ દિયા જાતા રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ઉસપર બડી નારાઝગી કા ઈઝહાર ફરમાયા મેરી બેટી ફાતિમા રદી. ભી ઐસે જુરમ કા ઈરતિકાબ કરતી તો મેં ઉસકા ભી હાથ કાટતા. દેખિયે ઈસ્લામ મેં તો બરાબરી હે બરાબરી કા મતલબ યે હે કે કાનૂન કો નાફીઝ કરને કે મુઆમલા મેં કિસી કે સાથ તરજીહી સુલૂક ન કિયા જાયે કાનૂન કી ખિલાફ વરઝી કિસી બડે આદમીને કી હો યા છોટે આદમી ને કી હો ઉસ પર શરીઅત કી તરફ સે જો સઝા મુકર્રર હે ઉસકે જારી કરને કે મામલામેં કિસી કી કોઈ રિયાયત ન કી જાયે યહી બરાબરી હે. મેં યે બતલાના ચાહતા હૂં કે અગર શરીયત કા કોઈ હુકમ તોડા જાતા ઔર ઉસ પર શરીયત કી

તરફસે જો સઝા મુકર્રર હોતી ઉસ સઝા કો જારી કરને કે મામલામેં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કોઈ રીયાયત નહી ફરમાતે થે ઔર ન રીયાયત કી જા સકતી થી. કયામત તક તમામ હુકમૌ કો યહી હુકમ હે કે ઐસે મામલે મેં કોઈ રિયાયત ન કરે હાં અગર અપના ઝાતી મામલા હોતો આપ કી ઝાતે ગિરામી કે સાથ કોઈ આદમી કોઈ નામુનાસિબ મામલા કરતા તો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ઉસસે કોઈ બદલા ન લેતે થે ઔર હોના ભી યહી ચાહિયે કે અગર હમારી ઝાત કે સાથ કિસી ને કોઈ નામુનાસિબ સુલૂક કિયા હે તો હમ દરગુઝર સે કામ લે, લૈકીન આજ હમારા મુઆશરા બદલ ચુકા હે દીન કે મામલે મેં જહાં શરીયતને છોડને કી ઈજાઝત નહી દી વહાં છૂટ છાટ દે દેતે હે કયૂં કે ઉસમેં હમારા તો કુછ નહી બિગડતા ચાહે શરીયત તૂટતી રહે ઉસકી હંમે કોઈ પરવા નહી હોતી ઔર જહાં અપની ઝાત કા મામલા આતા હે વહાં હમ છોડને કે લિયે તૈયાર નહી હોતે હાલાં કે અસલ તો યે હે અપની ઝાત કે મામલે મેં આદમી દરગુઝર સે કામ લે ઔર માફ કરે ઔર જહાં શરીયત કા કોઈ હુકમ તૂટ રહા હો વહાં ઝરા ભી રિયાયત સે કામ નાલે, ઈસ લિયે કે અસલ ચીઝ હુકમે ઈલાહી હે.

હઝરત અનસ રદી. ફરમાતે હે કે મેં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે સાથ જા રહા થા રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે જિસમેં મુબારક પર નજરાન કી બની હુઈ મોટે કિનારે વાલી એક ચાદર થી એક દીહાતી આયા ઔર આપ કો ઈસ ચાદર સે પકડ કર ઝોર સે ઈસ તરહ ખીંચા કે મેને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કી ગરદન મુબારક પર દેખા કે ચાદર કો ઝોર સે ખીચને કી વજહ સે નિશાન પડ ગયા અસલ મેં વો દીહાતી કુછ બાત કરના ચાહતા થા તો ઉસને ઈસ તરીકે સે મામલા કિયા ફિર કેહને લગા અલ્લાહ કા જો માલ

આપ કી તસર્રૂફમેં હે ઉસમેં સે મેરે લિયે કુછ દેને કા હુકમ દિજીયે હાલાંકે યે બાત વૈસે ભી પેશ કર સકતા થા લૈકીન ઉસને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે સાથ ઐસા મામલા કિયા રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ઉસકો દેખ કર મુસ્કુરાએ ઔર ઉસકો દૈને કા હુકમ ફરમાયા. ઈસ રિવાયત કો લાકર બતલાના યે ચાહતે હેં કે આદમી સબર પર તહમ્મુલ સે કામ લે બરદાશ્ત કરે માફ ભી કરે ઔર મઝીદ એહસાન ભી કરે ગોયા યે ચારો કામ કરે પેહલા દરજા સબર હે ફિર તહમ્મુલ કા દરજા હે ઉસકે બાદ માફી કા દરજા હે ઔર માફી કે બાદ એહસાન કા દરજા હે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કા બતલાયા હૂવા અસલ તરીકા યહી હે યહાં દેખિયે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ઈસ મામલે પર ઝરા બરાબર ભી નાપસંદગી કા ઈઝહાર નહી ફરમાયા ન સિર્ફ યે બલકે મુસ્કૂરા કર ઉસકે સાથ પેશ આયે ઔર ઉસને જો દરખ્વાસ્ત કી થી વો ભી પૂરી ફરમાઈ.

સહન કરને કા અજીબ ઈમતીહાન હઝરત ઈમામ અબૂ હનીફા રહ. કે ઝમાને કા કિસ્સા હે કે એક મરતબા દો આદમિયોં કે દરમિયાન બહસ હુઈ એક કેહને લગા હઝરત સુફિયાન સૌરી રહ. જો બહોત બડે મુહદ્દીષ ઔર મુફતી થે ઝિયાદા સહન કરને વાલે હે દૂસરે ને કહા હઝરત ઈમામ અબૂ હનીફા રહ. ઝિયાદા સહન કરને વાલે હે જો હઝરત સુફિયાન સૌરી રહ. કો ઝિયાદા સહન કરને વાલે કેહતા થા ઉસને કહા કે મેં ઈમ્તિહાન લેતા હૂં કે ઈમામ અબૂ હનીફા રહ. કિત્ને સહન કરને વાલે હે. ચૂંકે ઈમામ અબૂ હાનીફા રહ. કે બારે મેં યે મશહુર હે કે ચાલીસ સાલ તક ઈશા કે વુઝું સે ફજર કી નમાઝ અદા કી ઈસકા ભી કિસ્સા યે હૂવા કે આપ કી આદત તો રાત કે આખરી હિસ્સા મેં ઉઠને કી થી એક મરતબા તશરીફ લે જા રહે થે તો એક બુઢીયા ને આપ

કી તરફ ઈશારા કરકે કિસી સે કહા યે નોજવાન ઈશા કે વુઝુ સે ફજર કી નમાઝ પઢતા હે ઈમામ સાહબ ને જબ સુના તો અપને જીમેં કેહને લગે કે લૌગ મૈરે બારે મેં એસા ગુમાન રખતે હે ઔર મેં તો એસા નહી હૂં ચુનાંચે ઉસી દિન સે ઈશાં કે વુઝુ સે ફજર કી નમાઝ પઢના શુરુ કર દી, ઔર ફિર ચાલીસ સાલ તક આપકા યે મામૂલ રહા, ઈસી મામુલ કી વજહ સે આપ રાત ભર સોતે નહી થે ઔર ચૂંકે તિજારત ભી થી ઈલમી મશગલા ભી થા તો ફજર કી નમાઝ સે લેકર ઔર ઝોહર તક મસાઈલ બતલાને મેં ઔર દુસરે કામો મેં લગે રેહતે થે ઔર ઝોહર કે બાદ ખાના ખાકર અસર તક કૈલુલા કરતે થે બસ લેદે કર કૈલુલા કા ઈતના હી વક્ત આપકે આરામ કા થા. ખેર એક મરતબા ઐસા હૂવા કે ઈમામ સાહબ ઝોહર કે બાદ લેટને કી હી તૈયારી કરતે થે કે ઉસ આદમી ને દરવાઝા ખિટખિટાયા ઈમામ સાહબ નીચે ઉતરે ઔર કહા ફરમાઈયે ક્યા કામ હે ઉસને કહા એક મસ્અલા પૂછને કે લિયે હાઝીર હુવા હું હાલાંકે સબ કો માલુમ થા કે આપ મસાઈલ બતલાને કે લિયે સુબહ કે વકત બેઠતે હે ઉસ વક્ત વો આયા નહી ઔર આરામ કે વક્ત પહુંચા ખૈર ફરમાયા કહો ક્યા મસ્અલા હે ઉસને કહા કે મેં ભૂલ ગયા કે મે ક્યાં પૂછના ચાહતા થા ઈમામ સાહબને કહા અચ્છા જબ યાદ આ જાયે તો પૂછ લેના આપ ને દરવાઝા બંદ કર લિયા, ઉપર જાકર અભી લેટને કી તૈયારી હી કર હી રહે થે કે ફિર દરવાઝા ખિટખિટાયા ઈમામ સાહબ ઉતર કર આયે તો વહી આદમી સામને થા ઉસને કહા આપ ઉપર તશરીફ લેગયે તો મુજે વો મસ્અલા યાદ આ ગયા લૈકીન આપ ઉતર કર અભી આધી સીડી પર હી પહુંચે હોંગે કે મેં વાપસ ભૂલ ગયા તો ઈમામ સાહબને કહા બહુત અચ્છા જબ યાદ આજાયે તો પૂછ લેના ઔર ઉસકો રૂખ્સત કિયા દરવાઝા બંદ કિયા ઉપર ગયે ઔર લેટે ભી નહી થે કે તીસરી મરતબા

ફિર દરવાઝા ખિટખિટાયા આપ ઉતરે તો વહી આદમી થા કેહને લગા મુજે મસ્અલા યાદ આ ગયા, આપ ને ઝરા બરાબર ભી નાપસંદીદગી કા ઈઝહાર નહી ફરમાયા અચ્છા ભાઈ પૂછો ક્યા મસ્અલા હે તો ઉસને પૂછા ઈન્સાન કા પાખાને કા મઝા કૈસા હોતા હે ઈમામ સાહબ ને ફરમાયા જબ વો તાઝા હોતા હે તો ઉસકા મઝા મીઠા હોતા હે ઔર જબ સુખ જાતા હે તો કડવા ઉસ પર ઉસને પૂછા કે આપ ને ચખ્ખા હે ઈમામ સાહબને કોઈ નાપસંદીદગી કા ઈઝહાર નહી કિયા બલકે કહા હર ચીઝ કા મઝા માલૂમ કરના ચખને પર હી મખ્સુસ નહી હે બહુત સી ચીઝેં આદમી અકલ સે ભી માલૂમ કર સકતા હે દેખો જબ વો તાઝા હોતા હે તો ઉસ પર મખ્ખીયાં બેઠતી હે ઔર સુખને કે બાદ મખ્ખીયાં નહી બેઠતી યે ઈસ બાત કી અલામત હે કે તાઝા હોને કી હાલતમેં ઉસકા મઝા મીઠા હોગા ખૈર જબ ઈમામ સાહબ ઉસકો યે જવાબ દે ચુકે તો ઉસને કહા હઝરત મુજે માફકર દીજીયેગા અસલ મેં મૈરી એક દોસ્તકે સાથ બહસ હો ગઈ થી મેં આપકે સબર ઔર તહમ્મુલ ઔર માફી ઔર દર ગુઝર કો આઝમાના ચાહતા થા મેં ઉસમે હાર ગયા ગૌર કરને કી બાત હે કે ઈતના ઊંચાં હોસલા કૌન લા સકતા હે ઈસી લિયે બુઝુર્ગો કે હાલાત ઔર કિસ્સે પળતે રેહના ચાહિયે તાકે હમારી બદમિઝાજી થોડી બહોત ઠીક હોતી રહે અગર ઉનકે હાલાત પઢતે રહેંગે તો ચાહે મુકમ્મલ તૌર પર ના સહી લૈકિન કુછ ના કુછ એતેદાલ તો આહી જાયેગા.

તકલીફ દેને પર દુઆ દેને કા એક નમુના હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન મસ્ઉદ રદી. ફરમાતે હે ગોયા મેં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કો અપની નઝરો સે દેખ રહા હૂં કે આપ એક નબી કા હાલ બયાન કર રહે હે જીન કી કૌમ ને ઉનકો ઈતના મારા પિટા કે ઉનકે જીસમ સે ખૂન બેહને લગા ઔર વો અપને ચેહરે સે ખૂન સાફ કર રહે હે ઔર અલ્લાહ સે દુઆ કર રહે હે

કે એ અલ્લાહ મૈરી કૌમ કો માફ કર દે ઈસ લિયે કે વો મુજે નહી જાનતે મૈં તૈરા રસૂલ હૂં અગર વો મુજે જાનતે તો મૈરે સાથ ઐસા મામલા ન કરતે. કભી ઐસા હોતા હે આદમી કોઈ કિસ્સા જો બહૂત મુદ્દત પેહલે પૈશ આયા હો ઉસકો ઐસે અંદાઝ સે બયાન કરતા હે કે ગોયા મેરી નિગાહો કે સામને અભી અભી વો મંઝર બિલકુલ તાઝા હે યહા હઝરત ઈબ્ને મસ્ઉદ રદી. ને ઈસી અંદાઝ સે હદીષ બયાન ફરમાઈ ઈસ રિવાયત મેં ભી માફ કરને ઔર દરગુઝર કરને કા હાલ બયાન કિયા ગયા હે.

હકીકી પહેલવાન હઝરત અબૂ હુરૈરા રદી. ફરમાતે હે કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા પહેલવાન વો નહી હે જો લૌગોં કો પછાડ દે બલકે પહેલવાન વો હે જો ગુસ્સે કે વક્ત અપને આપ પર કાબુ રખ્ખે. ગુસ્સા આયે તો ઉસકો બરદાશ્ત કરના ઔર ગુસ્સા કે તકાઝોં પર અમલ ન કરના યહી અસલ બહાદુરી હે. હઝરત અબૂ હુરૈરા રદી. સે રિવાયત હેકે એક આદમી ને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ સે અર્ઝ કિયા એ અલ્લાહ કે રસૂલ મૈરે કુછ રિશ્તેદાર હે મેં ઉનકે હુકૂક અદા કરતા હૂં વો મૈરે હુકૂક અદા નહી કરતે મેં ઉનકે સાથ અચ્છા સુલૂક કરતા હૂં ભલાઈ ઔર એહસાન કા સુલૂક કરતા હૂં વો મૈરે સાથ બુરાઈ કા સુલૂક કરતે હે વો મૈરે ઉપર ઝિયાદતી કરતે હે ઔર મૈં બરદાશ્ત કરતા હૂં ગોયા વો મૈરે સાથ જહાલત ઔર નાદાની વાલા સુલૂક કરતે હે ઔર મૈં બરદાશ્ત કરતા હૂં ઉસ પર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ફરમાયા અગર વાકઈ ઐસા હે તો ગોયા તુ ગરમ રાખ ઉનકે મુંહ મેં ડાલ રહા હે ઔર અલ્લાહ કી તરફ સે તૈરે સાથ ઉનકે ખિલાફ બરાબર એક મદદગાર રહેગા જબ તક તુ ઉસી હાલત મેં હે. વૈસે ભી રાખ કા મુંહ મેં જાના આદમી કે લિયે બડી તકલીફ દેનેવાલી બાત હોતી હે ઔર સાથ હી ચૂલ્હે કી ગરમ રાખ મુંહમેં ડાલ દી જાયે તો ક્યા હાલ હોગા કેહને કા હાસિલ યે હે કે ઈસ તરહ મામલા કરકે તુ ઉનકો શિકસ્ત દે રહા હે ઔર જબ તક તુ ઉનકે સાથ ઐસા સુલૂક કરતા રહેગા અલ્લાહ કી તરફસે એક ફરિશ્તા તેરી મદદ કે લિયે સાથ રહેગા. એક રિવાયત મેં આતા

હે કે એક આદમી હઝરત અબૂ બકર સિદ્દીક રદી. કો બુરા ભલા કેહ રહા થા હઝરત અબૂ બકર રદી. બિલ્કુલ ખામોશ થે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ દૌનો કો દેખ કર મુસ્કુરા રહે થે ફિર જબ યે સિલસિલા જારી રહા ઔર દૈર હો ગઈ તો હઝરત અબૂબકર રદી. ઉસકો જવાબ દેને લગે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને રૂખ ફેર લિયા હઝરત અબૂબકર સિદ્દીક રદી. ને અર્ઝ કિયા એ અલ્લાહ કે રસૂલ ક્યા બાત હે આપ ને ચેહરા ફેર લિયા રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ફરમાયા જબતક તુમ ખામોશ થે અલ્લાહ ને એક ફરિશ્તા ભેજા થા જો તુમ્હારી તરફસે ઉસકી બાતો કા જવાબ દે રહા થા લૈકીન જબ તુમને જવાબ દેના શુરુ કિયા તો વો ફરિશ્તા વહાં સે હટ ગયા ઔર શૈતાન આ ગયા ઈસ લિયે મૈને મુંહ ફેર લિયા.

બહાદુરી યા બુઝદીલી આજકલ તો હમારે સમાજ ઔર મુઆશરે મેં ઈસ ચીઝ કો બુઝદિલી કી અલામત સમજા જાતા હે ગોયા બદલા લેના હી બહાદુરી હે લૈકીન જૈસા કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કા ઈરશાદ ગુઝરા કે અસલ બહાદુરી ગુસ્સા કો પીજાના સબર કરના ઔર માફ઼ કરના હે ગુસ્સા કે વક્ત અપને આપ પર કંટ્રોલ કરના બહાદુરી હે દુનિયા વાલો કી ઈસ્તિલાહ ચાહે કુછ ભી હો લૈકીન શરીયત ઔર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કી બતલાઈ હૂઈ ઈસ્તિલાહ મેં બહાદૂરી ઈસી કા નામ હે કે આદમી ગુસ્સા કો પીજાયે દુનિયા વાલે ચાહે ઉસકો બુઝદીલીસે તાબીર કરતે રહે આજ કલ તો કોઈ આદમી અગર ઐસા કરતા હે તો લૌગ કેહતે હે કે ઉસમે કુછ જાન ભી હે યા નહી અરે ભાઈ ઉસ મે જાન હે તબહી તો બરદાશ્ત કર રહા હે ઔર દર હકીકત યહી કુવ્વત કી બાત હે ઝરા બરદાશ્ત કર કે તો દેખો અલ્લાહ હમેં હમેશા તૌફીક ઔર સઆદત અતા ફરમાયે આમીન.

વ આખિરૂ દઅવાના અનિલ્હમ્દુલિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન. વસ્સલાતુ વસ્સલામુ અલા રસૂલિહિલ કરીમ વ અલા આલિહી વ અસ્હાબિહી અજમઈન, આમીન.